

Rønshoved Højskole
Højskolen ved Flensborg Fjord

35A

Sort Sol over Tøndermarsken

Natur, kunst og musikoplevelser

24. – 30. august 2026

Sensommeren er over os og naturens farver er i fuldt flor. Vi skal til Nordart ved Rendsburg, der huser moderne kunst i særklasse, på sejltur i de pittoreske kanaler i Nordens Venedig, Frederiksstad, samt til foredrag om fugletrækkets gåder, der danner optakt til en unik naturoplevelse - Sort Sol med tusindvis af stære i Tøndermarsken. Vi ser op til 700.000 stære opføre luftballet ved solnedgang. Glæd dig også til en uge med masser af højskolesang, musik og fællesskab.

Foredrag og højskolelivet

- Aftensalon. Sangaften med nedslag i årstidens samt særlige sønderjyske sange.
- Om fugletrækkets gåder ved Kevin Kuhlmann Clausen, forsker i faunaøkologi, Aarhus Universitet. En optakt til Sort Sol.
- At le med det ene øje – livsbekræftende klezmermusik ved Ann-Mai-Britt Fjord og Henrik Bredholt. En musikalsk optakt til foredraget om jødernes historie.
- Fra Massada til Verden af I dag. Et rids over 2000 års jødisk historie ved Thue Kjærhus, forstander.
- Frisisk salon med Tote Tante og Trümmertorte.
- Salonaften om Mozart: Musikalsk forkælelse.
- Om kunstneren Olafur Eliasson. En optakt til turen senere på dagen.
- Masser af fællessang og udfordrende morgensamlinger.

Udflugter

- NordArt – moderne kunst i særklasse.
- Sort Sol og stærene i Nationalpark Vadehavet - UNESCO Verdensnaturarv.
- Grænselandsudstillingen i Sønderjyllandshallen, Aabenraa.
- Sejle i de idylliske kanaler i Frederiksstad – Nordens Venedig.
- Olafur Eliasson, kunstoplevelser langs Alssund og i den maleriske by Sønderborg.

Velkommen til en klassisk grundtvigsk folkehøjskole

Rønshoved Højskole er en af Danmarks flottest beliggende højskoler. Højskolen ligger ud til Flensborg Fjord midt i det bakkede morænelandskab, der indbyder til skønne vandreture i store løvskove langs fjorden. Stedets beliggenhed giver rige muligheder for udendørsoplevelser, der stimulerer og inspirerer.

Vi lægger vægt på det almendannende, hvor sange fra Højskolesangbogen, gode fortællinger, morgensamlinger, foredrag og fællesskabet er centralt placeret i hverdagen.

Vores kokke gør sig hver dag umage med at servere spændende retter, smagfulde salater og kager – ofte fra det sønderjyske kaffebord.

Højskolen kunne fejre 100 års fødselsdag i 2021 og fremstår flottere end nogensinde. Vi har bygget om og renoveret, så skolen er klar til et nyt århundrede.

Nina og Thue Kjærhus
Forstanderteam

Mandag 24. august

Ankomst med tog til Gråsten Station. Herefter mulighed for transport til højskolen med vores egen bus kl.15.10.

(Se opdateret ankomsttidspunkt på dsb.dk)

Kl. 15-16.15 Ankomst og indkvartering, samt kaffe og lidt brød i skolens foyer.

Kl. 16.30 **Velkomst og rundvisning ved Nina Kjærhus, viceforstander. Vi mødes i foredragssalen.**

Gennemgang af de vigtigste punkter i programmet, involverede lærere på kurset bliver introduceret, vi synger et par gode sange og slutter af med en rundvisning på skolen.

Kl. 17.30 Vin- og ølsalg fra vores kiosk i foyeren

Kl. 18.15 Aftensmad i spisesalen. Denne første aften skal vi have Rønshoved Tapas. Vores kokke har stegt og kogt lokale råvarer; et bugnende spisebord med små lækkerier, kombineret med gode salater og andet godt.

Kl. 20.00 **Aftensamling med Thue Kjærhus, forstander.**

Herefter kaffe og kage med opskrift fra det store sønderjyske kaffebord omkring pejsen i pejsestuen.

Tirsdag 25. august

Kl. 07.30 Morgenvandring eller svømmetur i Flensborg Fjord.

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

Kl. 08.00 Morgenmad i spisesalen

Kl. 09.00 **Morgensamling i foredragssalen**

Kl. 10.00 **NordArt – moderne kunst i særklasse.**

Vi slutter ugen af med moderne kunst i særklasse. Vi kører syd på til den gamle danske garnisonsby Rendsborg, hvor vi skal se nærmere på dette kunststed for moderne kunst: NordArt, hvis formål er at fremme den gensidige forståelse gennem kunstens sprog, og hører til de største udstillinger af moderne kunst i Europa. År efter år formår de at forny deres udstillinger. Scenen for det hele er de kæmpestore haller i det historiske jernstøberi og den 80.000 kvadrater store skulpturpark. I samspil med disse kulisser formår de udvalgte verdenskunstnere at få eksponeret en helt særlig stemning, der leder de besøgende

gennem en helt unik verdensrejse i kunstens verden. Meget kendt i Tyskland, endnu ikke helt opdaget i Danmark. Husk pas.

Kl. 17.30

Øl- og vinsalg fra skolens kiosk.

Kl. 18.00

Aftensmad i spisesalen

Kl. 20.00

Aftensalon.

Sangafteften med nedslag i årstidens samt særlige sønderjyske sange, belyst historisk og kulturelt ved viceforstander Nina Kjærhus og Jesper Kragh, højskolelærer.

Herefter kaffe og kage med særlig kageopskrift fra Det Sønderjyske Kaffebord i skolens hyggelige Pejsestue.

Onsdag 26. august

Kl. 07.30

Morgenvandring eller svømmetur i Flensborg Fjord.

Kl. 07.55

Vi synger flaget op

Kl. 08.00

Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 09.00

Morgensamling i foredragssalen

Kl. 10.00

Foredrag om fugletrækkets gåder ved Kevin Kuhlmann Clausen, forsker i faunaøkologi, Aarhus Universitet.

Fugles evne til at kunne flyve har altid fascineret os. De er højmobile, hurtige og i stand til at trække lange afstande som respons på muligheder og begrænsninger. Fuglenes tilpasninger til livet i luften er mangfoldige, og ligeledes er de trækformer og ruter som de gør brug af for at udnytte verdens goder mest optimalt både sommer og vinter. Vi ser nærmere på evnen til at flyve, de muligheder det indebærer, hvordan fuglene finder vej og hvordan vi kan følge dem. Et foredrag, der lægger op til vores tur i Marsken senere på dagen.

Kl. 12.00

Frokostbuffet i spisesalen

Kl. 14.00

At le med det ene øje – livsbekræftende klezmermusik ved Ann-Mai-Britt Fjord og Henrik Bredholt.

Vi inviterer denne eftermiddag til en særlig musikoplevelse: Livsbekræftende klezmermusik fra Østeuropa. Den jødiske musiktradition er ældre end vor tidsregning og i Det gamle Testamente findes mange referencer til musik. Melodierne levede videre gennem århundreder under jødernes landflygtighed og blev inspireret og påvirket af andre kulturer. I 400 år op til 2. verdenskrig blomstrede den jødiske kultur i Østeuropa fra Østersøen i nord til Sortehavet i syd. Her blandede den traditionelle jødiske musik sig med balkan- og

romamusikken og blev til den genre, vi i dag kalder klezmer. Klezmermusikken er især blevet brugt til de ugelange traditionsrige bryllupsfester, hvor hverdagens trængsler blev glemt i dansens fællesskab. Men selvom klezmer er festmusik, så siges det, at musikken lør med det ene øje, mens det andet græder. Den spejler livets grundvilkår som smerte, sorg og længsel er en del af – men insisterer samtidig på håbet, glæden og viljen til livet. Instrumenterne er: sopransaxofon, dulcimer, harmonika, tuba, fløjte og sang. En musikalsk optakt til foredraget om jødernes historie.

Kl. 16.00

Øl- og vinsalg fra skolens kiosk.

Kl. 16.30

Aftensmad inden afgang mod Marsken.

Kl. 17.30

Sort Sol og stærene i Nationalpark Vadehavet - UNESCO Verdensnaturarv.

Vi skal i dag af sted for at se Sort Sol. Dette særlige syn når i tusindvis af stære samles for natten. Hvis vi er heldige, bliver himlen helt sort af stære. I ventetiden luner vi os med den gode højskolekaffe midt i Nationalpark Vadehavet – UNESCO Verdensnaturarv. Medbring gerne gummistøvler, kikkert og tæpper til at sidde på. Medbring også pas, da stærene ofte vælger at gå til ro syd for landegrænsen.

ca. kl. 22.00

Vi varmer os i pejsestuen omkring ildstedet og nyder varme boller med ost.

Torsdag 27. august

Kl. 07.30

Morgenvandring eller svømmetur i Flensborg Fjord.

Kl. 07.55

Vi synger flaget op

Kl. 08.00

Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 09.15

Årets Grænselandsudstilling i Sønderjyllandshallen, Aabenraa.

I grænselandet mellem Danmark og Tyskland mødes traditioner, sprog og historie, men også kunstneriske udtryk. Siden 1970 har man afholdt tilbagevendende udstillinger, hvor kunstnere fra begge sider af grænsen præsenterer værker, der afspejler samtidens udfordringer med en sans for regionens dybe kulturelle rødder. Udstillingen er kendt for sin mangfoldighed: maleri, grafik, installationer og skulpturer – grænseoverskridende, både geografisk og kulturelt. Kunsthistorikeren Julie Sophie Andersson guider og udlægger de mest interessante værker for os.

- Kl. 12.00 Frokostbuffet i spisesalen
- Kl. 14.30 **Fra Massada til Verden af I dag. Et rids over 2000 års jødisk historie ved Thue Kjærhus, forstander.**
Vi har hørt om jødernes glæde ved Klezmermusik, vi skal i dag forsøge at få et overblik over den lange og spændende jødiske historie. En historie, der går fra Massada, over den spanske guldalder, katastrofen 1648-56 til den moderne zionisme. Et rids over 2000 års jødisk historie. Et aktuelt foredrag, som også berører Israels eksistens og den tiltagende antisemitisme i aftenlandene aktuelt.
- Kl. 17.30 Øl- og vinsalg fra skolens kiosk.
- Kl. 18.00 Aftensmad i spisesalen
- Kl. 20.00 **Frisisk salon i spisesalen.**
Friserne er et lille mindretal lige syd for grænsen med eget sprog, skoler, børnehaver osv. Vi vil høre mere om friserne, samtidig med at vi synger et par sange fra Højskolesangbogen og smager på nogle af friserens kulinariske specialiteter. I aften Tote Tante og Trümmertorte.

Fredag 28. august

- Kl. 07.30 Morgenvandring eller svømmetur i Flensborg Fjord.
- Kl. 07.55 Vi synger flaget op
- Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen
- Kl. 09.00 **Morgensamling i foredragssalen**
- Kl. 10.00 **Sejle i de idylliske kanaler i Frederiksstad – Nordens Venedig.**
Vi kører i dag syd på til Frederiksstad. En by, anlagt i 1621 mellem floderne Ejderen og Trenen, som en konkurrerende havneby til Hamborg. Mange forskellige religiøse mindretal har i tidernes løb fået ly her – mennonitter, jøder og katolikker. Byen bliver ofte kaldt Nordens Venedig pga. de mange idylliske kanaler. Vi skal på en dejlig sejltur gennem denne maleriske by. Vi spiser vores medbragte frokost i det danske mindretals menighedshus. Husk pas.
- Kl. 17.30 Øl- og vinsalg fra skolens kiosk.
- Kl. 18.00 Aftensmad i spisesalen
- Kl. 19.30 **Salonaften om Mozart: Musikalsk forkælelse ved Jesper Kragh, højskolelærer.**
Mozart er komponisten over alle komponister. Let, elegant og raffineret. Men han var også ludoman, vidunderbarn og døde

under mystiske omstændigheder – sådan bliver hans liv ofte skildret. Denne aften skal vi se på, hvilke af myterne om hans liv, der er for gode til at være sande. Nogle af dem kan føres helt tilbage til de første nekrologer, mens andre først er kommet til med filmen Amadeus. Måske møder du en Mozart, du slet ikke kan genkende. Aftenen er også startskuddet til årets 270-års fejring af hans fødsel.

Lørdag 29. august

Kl. 07.30 Morgenvandring eller svømmetur i Flensborg Fjord.

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 09.00 **Morgensamling i foredragssalen**

Kl. 10.00 **Foredrag om Olafur Eliassons storslåede kunst ved Nynne Sanderbo Martinusen, kunsthistoriker.**

Olafur Eliasson er en af de mest betydningsfulde kunstnere i moderne skandinavisk kunst. Hans kunst findes over hele verden - og også her i vores egn, ikke mindst i Sønderborg. Hvordan kan kunsten være nøglen til at forstå os selv? Olafur Eliasson har i 30 år arbejdet med naturen og sanserne i sin ofte storslåede kunst for at undersøge netop dette spørgsmål. En optakt til eftermiddagens tur.

Kl. 12.00 Frokostbuffet i spisesalen

Kl. 13.00 **Olafur Eliasson kunstoplevelser langs Allsund og i den maleriske by Sønderborg.**

Vi kører i dag til Sønderborg og kigger nærmere på Alsion, der rummer en koncertsal i verdensklasse, en forskerpark og er en del af Syddansk Universitet. Det topmoderne byggeri Alsion stod færdig i oktober 2007 og ligger smukt ned til vandet og Christian X.' Bro midt i Sønderborg by. "Her smelter kultur, vidensarbejdspladser og uddannelse sammen i en vision om at skabe fremtidens kulturhus. Alsion rummer Koncertsalen Alsion, der er en af Europas ypperste, når det gælder den symfoniske musik. Derfor vælger mange store orkestre at spille i Alsion på deres turnéer rundt i verden, og byen kan årligt glæde sig over gæstespil i den absolutte verdensklasse. Foyeren er, som resten af bygningen udsmykket af den dansk-islandske kunstner Olafur Eliasson"

Vi tager kaffen med og nyder den foran Allsund Pavillon, der er titlen på den over syv meter høje installation i rustfrit stål af Olafur Eliasson lige end til Als Sund.

Kl. 17.30 Vin- og ølsalg fra højskolens kiosk.

Kl. 18.00 **Festmiddag.** Vores kokke forkæler os med en flot 3-retters menu. Aftenen går herefter over i Gæet en højskolesang og andet godt.

Søndag 30. august

Ingen morgenvandring på afrejsedagen

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 08.50 **Kort morgensamling og farvel i pejsestuen.**

Vi samles, synger de sidste højskolesange og siger farvel.

Herefter afsked og afrejse, så man kan komme med bussen fra højskolen kl. 10.30 og med toget fra Gråsten Station ca. kl. 11.00. Se dsb.dk for opdateret afgangstid.

Vi forbeholder os ret til ændringer i programmet.

Praktiske oplysninger

Tilmelding

Du tilmelder dig nemt på vores hjemmeside www.ronshoved.dk under "Korte kurser". Du kan vælge mellem at betale online eller at få en regning.

Tilmelding er bindende, hvilket betyder, at vi ikke kan refundere pengene ved afbud. Vi anbefaler derfor, at du tegner en afbestillingsforsikring ved f.eks. Europæiske Rejseforsikring.

Priser

Dobbeltværelse pr. person med eget bad:	6.695,-kr.
Enkeltværelse pr. person med eget bad:	7.895,-kr.

Kontoret hjælper dig gerne med at finde en makker, så du for det første kan spare de penge som et enkeltværelse jo koster ekstra, men også for at du kan få muligheden for at lære en ny at kende.

Beløbet dækker kost & logi inkl. linned og håndklæder samt alle udflugter og programsatte punkter.

Rejsen til Rønshoved med offentlig transport

Vi ligger tæt på IC-linien. Der købes togbillet til Gråsten. Det tager 2½ time fra Århus og 3½ time fra København (med direkte tog hver 2. time). Fra Gråsten tager bussen (nr. 110) kun 15 min.

Vi kan også tilbyde at hente dig med vores bus i Gråsten kl.15.10. Prisen vil være 50,-kr., som du betaler direkte til chaufføren i bussen. Det samme kan vi tilbyde på hjemrejsen med togafgang ca. kl.11.00. (Se dsb.dk for at se opdateret togankomst/togafgang).

Rønshoved Højskole
Højskolen ved Flensborg Fjord